

1. DEFINICIJA RIZIKA

---

1. OPŠTE DEFINICIJE

- Rizik je neizvjesnost nastupanja gubitka
- Rizik je mogućnost nastanka ekonomski štetnog događaja
- Rizik je vjerovatnoća nastanka gubitka

2. DEFINICIJA SA ASPEKTA OSIGURANJA:

- Rizik je stanje u kojem postoji mogućnost negativnog odstupanja od poželjnog ishoda, koji očekujemo da se desi.

2. USLOVI ZA POSTOJANJE RIZIKA

- Budući neizvjestan događaj
- Događaj sa najmanje dva ishoda
- Jedan od ishoda mora biti gubitak

3. RIZIK I NEIZVJESNOST

- Neizvjesnost- subjektivna i nemjerljiva kategorija
- Rizik- objektivna i mjerljiva kategorija
- Kada postoji rizik mora postojati neizvjesnost ishoda događaja iako ne moramo biti svjesni rizika
- Kada postoji neizvjesnost ne mora uvijek postojati rizik

4. STEPEN RIZIKA I IZLOŽENOST RIZIKU

- Vjerovatnoća gubitka = očekivani gubitak/mogući gubitak
- Stepen rizika = vjerovatnoća gubitka
- Izloženost riziku jednaka je očekivanom (potencijalnom) gubitku
- Veći rizik znači veći iznos očekivanog gubitka
- Primjer:

Kada smo više izloženi riziku? Kada postoji vjerovatnoća 2% mogućeg gubitka 1000 € ili vjerovatnoća od 4 % mogućeg gubitka 500€?

---

5. OPASNOST I HAZARD

- ❑ OPASNOST- uzrok gubitka
  - ❑ HAZARD- stanje koje povećava mogućnost gubitka uslijed date opasnosti
  - ❑ PODJELA HAZARDA:
    - Fizički hazard- materijalno-fizičko stanje koje povećava mogućnost gubitka uslijed date opasnosti (primjer: “pokvarena brava uslijed pljačke”)
    - Moralni hazard- nepoštene namjere osiguranika u cilju sticanja naknade iz osiguranja (primjer: automobili “skinuti sa osiguranja”)
    - Morale hazard- indiferentnost osiguranika prema osiguranom predmetu (primjer: ostaviti ključ u bravi osiguranog automobila od krađe”), kao i stav nekog drugog lica prema osiguranju (primjer: stav doktora prema troškovima liječenja osiguranika)
-

6. ZAKON VELIKIH BROJEVA I TEORIJA VJEROVATNOĆE

- ❑ Zakon velikih brojeva i teorija vjerovatnoće - moderna osnova osiguranja
  - ❑ Teorija vjerovatnoće i slučajni događaji- “slučajni događaji su oni događaji koji se pojavljuju u velikom broju ponavljanja sa neizvjesnim ishodomima” Primjer: poplava
  - ❑ ZVB-Što je broj posmatranih slučajeva veći to pravilnosti dolaze do izražaja, a odstupanja su manja. Ako se posmatra određeni događaj pojedinačno, on onda predstavlja slučaj, dok u velikom broju posmatranja on postaje zakonitost.
-

□ Vjerovatnoća se procjenjuje:

- Subjektivnim tumačenjem (Primjer: kupovina karte na dan premijere filma)
- Tumačenjem frekvencija, ili relativne učestalosti-posmatranje ponavljanja događaja u dugom vremenskom periodu :

1) a priori vjerovatnoća- vjerovatnoća poznata na osnovu prirode događaja (primjer novčića i kocke)

2) a posteriori vjerovatnoća – bazirana na iskustvu i uzorku

Primjer: Osiguravajuća kompanija je u prethodnih 5 godina osiguravala kuće od požara. Broj izgorelih kuća: 1.godine-7 kuća; 2.godine-11 kuća; 3.godine-10 kuća; 4.godine-9 kuća i 5.godine-13 kuća. Treba utvrditi očekivanu štetu od požara u 6 godini osiguranja, pod pretpostavkom da osiguravajuća kompanija osigurava 1000 kuća

---

7. VRSTE RIZIKA

- ❑ Finansijski i nefinansijski rizici (gubitak uslijed udesa i gubitak prijatelja)
- ❑ Dinamički i statički rizici (gubitak uslijed promjene ukusa potrošača, ili promjene nivoa cijena i gubitak uslijed požara ili poplave)
- ❑ Objektivni i subjektivni rizici (rizik udesa i udes pijanog vozača)
- ❑ Opšti i posebni rizici (zemljotres i požar)
- ❑ Varijabilni i konstantni rizici (rizik smrtnosti i rizik požara)
- ❑ Čisti i špekulativni rizici (rizik od krađe i rizik uslijed kockanja)

- ❑ 4 vrste čistih rizika:
  - 1) lični (smrt, starost, bolest, nezaposlenost i invalidnost)
  - , 2) imovinski (dirktini i indirektni),
  - 3) rizik odgovornosti (šteta koju možemo pričiniti osobi ili njenoj imovini, našom nepažnjom ili uslijed namjere)
  - 4) rizik uslijed greške drugog lica (Neizvršenje građevinskog projekta prema planu ili neplaćanje u ugovorenom terminu).

8. ELEMENTI RIZIKA KOJI SE MOGU OSIGURATI

- moguć događaj
  - neizvjestan događaj
  - mora se ponavljati, odnosno mora biti slučajan događaj
  - nezavisan od volje osiguranika
  - zakonski i moralno prihvatljiv
  - mora izazvati ekonomski štetan događaj
  - mora važiti ZVB, neophodna je disperzija u prostoru i vremenu
- Pod elementima rizika možemo prihvatiti i sledeće:
- radi pravilne raspodjele rizika, mora biti homogen
  - ne smije biti katastrofalan
  - mora biti finansijski mjerljiv, tj. mora se utvrditi veličina gubitka
-